Københavns Universitets bestyrelse

SAGSNOTAT

18 JANUAR 2019

UDDANNELSESSERVICE

STRATEGI & POLITIK

FRUE PLADS 4

1168 KØBENHAVN K

MOB 29356940

llj@adm.ku.dk

Vedr. KU's opfølgning på anbefalinger fra Udvalg om bedre universitetsuddannelser (UUU)

Sagsbehandler Uddannelsesservice

Baggrund

Regeringen nedsatte i april 2017 Udvalg om bedre universitetsuddannelser (UUU), som skulle undersøge, hvordan universitetsuddannelserne kan styrkes – både i forhold til indhold, længde og opbygning. Udvalget offentliggjorde i marts 2018 sin endelige rapport med 37 anbefalinger til, hvordan universitetsuddannelserne kan gøres endnu bedre.

UUU var sammensat med repræsentanter fra Danske Universiteters rektorkollegium, Dansk Industri, Akademikerne, Dansk Erhverv, Finansministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet samt tre danske eksperter fra universiteterne.

UUU har udarbejdet en omfattende analyse af universitetsuddannelser og har på den baggrund præsenteret 37 anbefalinger (se bilag 2) til at styrke universitetsuddannelserne inden for seks temaer:

- Universitetsuddannelser med høj værdi for den enkelte og for samfundet.
- Universitetsuddannelser, der imødekommer kompetencebehovene på arbejdsmarkedet nu og i fremtiden.
- Mere fleksibel uddannelsesstruktur med mulighed for hurtigere veje til gode job.
- Mere overskueligt uddannelseslandskab og styrket optagelsessystem.
- Høje ambitioner for uddannelse og undervisning.
- Stærke ledelsesmæssige rammer og anerkendelse af fremragende undervisning.

Oversigt over UUU anbefalingerne

Overordnet finder KU, at UUU har leveret gode anbefalinger til at styrke universitetsuddannelserne, og at det politiske udspil samt lovforslag adresserer anbefalingerne loyalt.

Det samlede UUU udvalg står bag 32 af de 37 anbefalinger. De resterende fem anbefalinger er kun støttet af et flertal i udvalget. Danske Universiteter (herunder KU) står således uden for *anbefaling 17, 35 og 37*.

Oversigt over alle 37 anbefalinger inklusive KU's position til anbefalingerne, sammenhæng til Strategi 2023 og rammekontrakt, ressourcevurdering samt ansvar for opfølgning fremgår af bilag 3.

I bilag 3 har US opdelt de 37 forslag i fire kategorier (Bemærk, at nummeringen af de enkelte anbefalinger i bilag 3 er fastholdt, som den fremgår i bilag 2):

1. anbefalinger, hvor KU **allerede er godt i gang** med opfølgning (11 anbefalinger)
2. anbefalinger, hvor KU **har planlagt eller forventes at planlægge** opfølgning (7 anbefalinger)
3. anbefalinger, hvor **ministeriet forventes at tage initiativ** til opfølgning (16 anbefalinger)
4. anbefalinger, som **KU ikke støtter** (3 anbefalinger)

Det bemærkes, at de fleste anbefalingerne i kategori 2 forventes at indgå i implementering af KU's strategi "Talent og samarbejde" eller i planlagt arbejde i KUUR samt i det løbende arbejde.

Kategori 4 rummer de 3 anbefalinger, som KU ikke støtter:

Nr. 17: *At universiteterne tilrettelægger bredere indgange til bacheloruddannelserne, hvor det vurderes fagligt relevant.*

Universiteterne støtter ikke denne anbefaling, da det kan forringe det faglige niveau på bacheloruddannelserne samt mindske de videre anvendelsesmuligheder på arbejdsmarkedet og i det videre uddannelsessystem.

Nr. 35: *At universiteternes mulighed for at ansætte fuldtidsundervisere udvides i forholdt til i dag.*

Universiteterne støtter ikke denne anbefaling, da det kan underminere den forskningsbaserede uddannelse. KU finder principielt, at undervisere også skal være forskere. Universiteterne har allerede i dag mulighed for at ansætte VIP uden forskningsforpligtigelse. Der er ikke behov for at udvide denne mulighed.

Nr. 37: *At ansvaret for uddannelsernes indhold og kvalitet forankres entydigt i den enstrengede ledelse.*

Universiteterne støtter ikke denne anbefaling, da det vil underminere studienævnenes rolle og ansvar i udviklingen af indhold og kvalitet i uddannelserne samt reelt vil afskaffe studienævnenes rolle som studenter- og underviserdemokratisk instans.

Det er endnu uafklaret, hvordan universiteterne skal afrapportere på udmøntning og implementering af de 37 anbefalinger. Ministeren har foreløbig lagt op til halvårlig status på møder med universiteternes bestyrelsesformænd. Derudover vil ministeriet regelmæssigt drøfte opfølgningen med rektorerne.

Særligt om den 1 årige overbygningsuddannelse

Anbefaling 11: Det fremgår af lovforslaget, at universiteterne skal have mulighed for at udbyde 1-årige akademiske overbygningsuddannelser som et supplement og uden forringelse af vilkårene for eksisterende uddannelser og udbud, herunder beslægtede kandidatuddannelser.

De 1-årige akademiske overbygningsuddannelser er politisk højt prioriterede. Der afsættes således et ekstra opstartstilskud pr. uddannelse på 2 mio.kr. + 30 % forhøjet STÅ-sats (svarende til 80 mio. kr. på landsplan).

Som angivet i høringsvaret bemærker KU, at lovforslaget indeholder en række svagheder. Fx giver en overbygningsuddannelse *ikke* adgang til en kandidatuddannelse (jf. reglerne om dobbeltuddannelse) eller ph.d.-uddannelse (manglende fagligt kvalifikationer), hvorved en dimittend fra en overbygningsuddannelse er afskåret fra at videreuddanne sig inden for det ordinære uddannelsessystem.

1-årige akademiske overbygningsuddannelser skal prækvalificeres på linje med andre uddannelser, dvs. KU skal kunne sandsynliggøre, at der er et konkret aftagerbehov for denne uddannelsestype inden specifikke områder.

Konkret vil en arbejdsgruppe under KUUR komme med konkrete forslag til, hvilke 1-årige akademiske overbygningsuddannelser KU kan tilbyde. KUUR forventes at drøfte dette inden sommeren 2019.

Generelt om KU's proces for opfølgning

Uddannelsesservice afdækker i samarbejde med fakulteterne, i hvilket omfang fakulteterne allerede har påbegyndt og/eller forventer at påbegynde initiativer, der adresserer de anbefalinger, som universiteterne forventes at følge op på.

Rektor har besluttet, at arbejdet med opfølgning på anbefalingerne forankres i KU's Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR). KUUR's kerneopgave er uddannelsesstrategisk rådgivning til rektoratet, og det er derfor naturligt at inddrage KUUR i det kommende arbejde med opfølgning på anbefalingerne. Der planlægges to-tre temadrøftelser KUUR i løbet af foråret 2019. KUUR's forslag og overvejelser vedr. udmøntningen af anbefalingerne forelægges direktionen og ledelsesteam til drøftelse.

Politisk proces – lovforslag om dele af implementeringen

Den 17. september 2018 præsenterede ministeren sit politiske udspil til udmøntning af anbefalingerne *"Fleksible universitetsuddannelser til fremtiden"*. Udspillet adresserer UUU-anbefalingerne loyalt.

Den 6. december 2018 blev der indgået et bredt politisk forlig om "Mere fleksible universitetsuddannelser". Som opfølgning sendte Uddannelses- og Forskningsministeren den 14. december et lovforslag i høring som opfølgning på de dele af den politiske aftale, der kræver lovændring. Det drejer sig konkret om:

- Den 1-årige akademiske overbygningsuddannelse (nr. 11 i vedlagte bilag 2)
- Forlængelse af retskravet (nr. 10)
- Studiestartsprøver på kandidatuddannelser (nr. 24)
- Fleksible muligheder for at anvende adgangsprøver (opfølgning på blandt KU's ønske om at kunne undtage kvote 2 ansøgere fra karakterkrav)

KU har afgivet høringsvar den 16. januar 2019. Af høringssvaret fremgår, at KU støtter de overordnede intentioner med lovforslaget, der vil medføre større fleksibilitet i det samlede billede for universitetsuddannelser. KU har i sit høringssvar erklæret sig enig med ministeren i, at 3+2-strukturen fortsat skal være hovedvejen for universitetsstuderende. Det er KU's faste holdning, at 3+2-strukturen er en forudsætning for, at Danmark kan opretholde et videns- og kompetenceniveau på et højt internationalt niveau. De 2-årige kandidatuddannelser skal således stadig være hovedvejen for akademiske bachelorer, og de 1-årige akademiske overbygningsuddannelser er kun et alternativ til studerende, som ønsker en hurtigere og mere fleksibel vej til arbejdsmarkedet.

KU bemærker dog i sit høringssvar, at implementeringen af de 1-årige overbygningsuddannelse indeholder flere elementer, der modvirker intentionen om større fleksibilitet. Fx har professionsbachelorer ikke adgang til akademiske overbygningsuddannelser, og akademiske overbygningsdimittender har ikke mulighed for at kunne videreuddanne sig inden for det ordinære uddannelsessystem, dvs. enten med en kandidat- eller ph.d.-uddannelse.

KU bemærker også, at det foreslås at give ministeren bemyndigelse til at indføre regler om betingelser for at kunne bevare retten til forlænget retskrav, fx krav om beskæftigelse. KU vurderer, at krav om beskæftigelse kan have negativ effekt på intentionen om at skabe et bachelorarbejdsmarked, hvis kravet indføres for hurtigt og for restriktivt.

Lovforslaget forventes fremsat i Folketinget i sidste halvdel af februar 2019 og forventes vedtaget inden sommerferien med et bredt flertal.